

Hanna Pieńkowska, Andrzej Zaki, Z. Taborowski

Lipnica Murowana, pow. Brzesko

Informator Archeologiczny : badania 1, 340-341

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ków pozwalających na datowanie obiektu.

Na grodzisku I rozkopano dalszy odcinek majdanu. W obrębie dwóch głównych warstw kulturowych o miąższości kilkunastu centymetrów stwierdzono skąpe występowanie drobnych zabytków ceramicznych z późnej fazy kultury łużyckiej oraz - nieco liczniejszych niż dotąd - znalezisk z w. XIII - XIV. Znaleziska te i poczynione obserwacje potwierdzają wysunięte w latach 1964 - 66 wnioski na temat formy i etapów fortyfikacji przełomu Dunajca. Grodzisko o stosunkowo niewielkiej powierzchni wytypowano eksperymentalnie do całkowitego przekopania.

Na grodzisku II oddalonym o około 1 km od poprzedniego, wykonano prace pomiarowe oraz drobne odkrytki, które ujawniły ślady silnego pożaru w północno-zachodniej części obiektu (zwęglenie drewnianych elementów konstrukcji i zaczerwienienie ziemi) lecz nadal nie przyniosły najmniejszych artefaktów umożliwiających jego klasyfikację chronologiczną. Hipotetycznie grodzisko wiązane jest z kulturą łużycką i stanowi domniemane czwarte ogniwo łańcucha halsztackich (?) miejsc obronnych w rejonie Kurów - Marcinkowice - Białowoda.

L I P N I C A M U R O W A N A, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Krakowie
pow. Brzesko

Badania prowadzili dr Hanna Pieńkowska i doc. ar.^d Andrzej Zaki, współpraca Z. Taborowski, finansował WKZ w Krakowie.

Prace miały charakter wstępnych rozpoznaw. Celem ich była lokalizacja i rekonstrukcja średniowiecznych murów miejskich

wraz z założeniami urbanistycznymi Lipnicy Murowanej, znanych jedynie fragmentarycznie z przekazów źródeł pisanych.

Główny wysiłek badawczy skoncentrował się w trzech punktach: przy kościele parafialnym, w miejscu domniemanej Bramy Krakowskiej, i na rynku. Ponadto wykonano kilka mniejszych sond dla ściślejszego odtworzenia przebiegu muru obronnego. W większości odkrywek uchwyciono relikty poszukiwanych murów obronnych w tym również i Bramy Krakowskiej przy której stwierdzono ponadto późniejsze - barokowe - reszty murów z domniemanej zapadni (?). Nie zdołano zlokalizować drugiej bramy miejskiej zwanej Sądecką.

W licznych wykopach badawczych poczyniono szereg obserwacji i ustaleń związanych ze stratygrafią nawarstwień. W niektórych partiach osady np. na terenie rynku, po wewnętrznej stronie Bramy Krakowskiej uległy niemal całkowitemu zniszczeniu starsze warstwy kulturowe na skutek działalności mieszkańców (nowa zabudowa, niwelacje terenu). W innych, zwłaszcza po zewnętrznej stronie dawnych obwarowań, zachowały się najczęściej rozbudowane układy warstw czego przykładem są odkrywki przy bramie Krakowskiej, gdzie wyróżniono zespoły warstw pochodzące z czasów poprzedzających budowę murów (średniowiecze) z okresu ich istnienia (średniowiecze - czasy nowożytne) i po ich destrukcji, co w znacznym stopniu przyczyniło się do uściślenia chronologii przemian urbanistycznych Lipnicy.

Wyniki pierwszej serii tych prac stanowią jednocześnie bazę do sprecyzowania planu badawczego i kierunku dalszych poszukiwań zakrojonych na kilka lat.